

нейната визия се подсилва и от направените златни коронки, доскоро приоритет само на мъжете калайджии. С нарастване на възрастта броят им се увеличава.

2. Разчупване на ендогамността

Един от аспектите на взаимоотношения между циганските/ ромските групите е свързан с браковете. В общността *браковете, осъществени извън групата*, се считат за *смесени*. Това е нарушение на обичайното право и на него се гледа негативно. Родствената самоидентификация на децата се извършва по линия на бащата. Следи се невестата от другата циганска/ ромска група на научи езика на съпруга си и да говори на него с децата. Така се запазва чистотата на групата. В отделни случаи, когато родът на майката се ползва с по-голям авторитет от този на бащата, самоопределянето може да се извърши и по майчина линия.

Например смесените бракове между кардараши, тракийски калайджии и бургуджии са изключителна рядкост и не водят до сближаването им, а до отпадане на единия партньор от собствената му група и асимилацията (включително и езикова) в новата му общност (Марушиакова, Попов 2007-в: 333).

И макар че смесените бракове са изключение, то ги има както и преди, така и сега. Те се основават на обща религиозна и етническа принадлежност. В началото на ХХ век „Чести са смесените бракове на основата на исляма – има връзка между решетари и калайджии... А що се отнася до тези демирджии железари, тяхното племенно име го научих не от тях, а от загунджиите, които от време на време ги срещат в Бургас и си купуват съпруги измежду техните жени” (Petulengro 1915-16: 10, 53-54). В средата на века татарските цигани, които живеят само в гр. Балчик и се представят за татари, вземат съпруги от циганите. Те се сродяват с булки от живеещите в съседните махали фереджилии (чарале) и хорохане рома. Докато този брачен обмен се приема, то обратното – женитбата на тяхно момиче с момче от циганите не се приема. Пример в това отношение е бракът между татарска циганка и представител на хорохане рома. В началото, когато бащата на момичето разбира, че е в отношения с циганин я наказва като ѝ отрязва дългата коса. Той и общността продължават да не одобряват този брак, независимо че „тя си живее добре с мъжа” (Славкова 2007: 88; Еролова 2010: 141).

И в други случаи различието в религиозната принадлежност води до неприемане и на брака, и на родените деца. „Нашите не приеха жена ми, защото не е мюсюлманка, дълго време се опитвах да ги склоня, но те не искаха, даже децата не искаха да видят и така си остана до края” (м., 57 г., кв. Факултета, София) (цит. по Петрова, Антонова, Пенчева 2004: 55). Възрастна жена хорохая от с. Хан Аспарух, Старозагорско